

NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

A Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) csípőszúnyogok elleni védekezéssel kapcsolatos tájékoztatása helyi önkormányzatok részére.

A 15561-1/2023/JIF iktatószámú körlevél

1. melléklete

Tisztelt Polgármester Úr/Asszony!

A kormányhivatalok 2020 tavaszán a Nemzeti Népegészségügyi Központ által megfogalmazott tájékoztatást küldtek az önkormányzatok részére szervezett csípőszúnyog-irtás módszereiről és a vonatkozó jogszabályokról. Korábbi tájékoztatásunknak megfelelően továbbra is az önkormányzatok feladata a szervezett szúnyogirtás esetén a lakosság értesítése, valamint a területen tevékenykedő méhesek értesítése. **Ugyanakkor az önkormányzat, mint a szolgáltatás megrendelője, és mint a lakosságot meghallgató és megszólító szervezet egyéb lépéseket is tehet a szervezett szúnyogirtás eredményességének érdekében.**

A már kikelt, repülő szúnyogok (imágók) irtására használt **kémiai szúnyogirtásban** alkalmazott irtószer hatóanyaga a csípőszúnyogokon kívül más ízeltlábúakra és a vízi élővilágra nézve is ártalmas. Az irtószer hatását a kijuttatást követően azonnal kifejti, ugyanakkor a levegőből hamar leülepszik a felületekre és főként a napfény hatására, viszonylag rövid idő alatt elbomlik a hatóanyaga. A kezelés után tehát kedvezőtlen körülmények esetén a szomszédos területekről a széllel sodródó szúnyogok, illetve a kezelt területen a vízgyülemekből idő közben kikelő szúnyogok újra ártalmat okozhatnak. További aggály, hogy a kémiai irtószerekkel szemben ellenállóképesség alakulhat ki a szúnyogokban, ami a jövőben, egy esetleges járvány esetén megnehezítheti a védekezést.

A **biológiai szúnyogirtás (szúnyoglárva-irtás)** előnye hogy a szúnyoglárvaikon kívül más állatokra nézve a biológiai irtószer elhanyagolható kockázatot jelent. **A jól meghatározott szúnyogtenyésztőhelyek esetén (pl. ártereken, mocsaras, belvizes területeken, vizesárvokban) az időben indított kezeléssel, a szúnyogok nagyszámú megjelenése bizonyos fokig megelőzhető ezzel a módszerrel.** A módszer hátránya ugyanakkor, hogy több háttér munkát és tervezést igényel, mert a szúnyoglárvaik tenyésztőhelyeit fel kell deríteni (feltérképezni), számon kell tartani és az irtószert a megfelelő időpontban, esetenként ismételtel kell alkalmazni. Továbbá, adott település környezetében az összes tenyésztőhelyet szükséges kezelni, hogy ne áraszhassák el a védendő területet a szúnyogok.

A fent említett körülmények miatt a kártevőirtást végző vállalkozónak mérlegelnie kell, hogy adott területen a szúnyogirtás milyen módszerekkel valósítható meg. A földrajzi adottságok miatt nem minden esetben hagyatkozhatunk csupán a biológiai irtásra. Ugyanakkor, amennyiben kivitelezhető, a biológiai szúnyogirtást és a szúnyogok tenyésztőhelyeinek felszámolását előnyben kell részesíteni a kémiai szúnyogirtással szemben. **Célszerű ezért, ha az önkormányzatok helyismerettel rendelkező munkatársai a szúnyogirtást végző vállalkozóval egyeztetve jelölik ki a kezelendő területet és a szúnyogirtás módszereit. Az ismert közeli szúnyogtenyésztőhelyeket, belvizes területeket, folyton pangó vizesárvokat, nyílt esővízelvezető csatornarendszereket is fel kell mérni, és szúnyoglárvaik jelenléte esetén ezeket a település szúnyogirtási programjába indokolt bevonni. A fedetlenül tárolt gumiabroncs lerakatok, az állattartó telepek, ipari telephelyek medencéi, műtárgyai is figyelmet érdemelnek.** Amennyiben azt tapasztalják, hogy a szúnyogok nagymértékű szaporodása

magánterületen történik és az ingatlan kezelője nem működik együtt a szúnyogok elleni védekezésben, kérem, az illetékes járási hivatalnak jelezzék a problémát.

A terület felmérése során át kell tekinteni azokat a felszíni vizeket, melyektől a kémiai szúnyogirtás során védőtávolságot kell tartani, és a természetvédelmi oltalom alatt álló területeket, melyek ismeretével az Önkormányzat további segítséget tud nyújtani a szúnyogirtó vállalkozóknak.

A szúnyogirtás szervezésének szakmai szempontjait a „Tájékoztató az engedélyezett irtószerekről és az egészségügyi kártevők elleni védekezés szakmai irányelveiről” c. kiadvány részletezi, mely a <https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/szakmai-tajekoztatok/tajekoztato-az-engedelyezett-irtoszerekről-es-az-egeszsegugyi-kartevok-elleni-vedekezés-szakmai-iranyelveiről> linken érhető el.

A szúnyogok elleni védekezésben a lakosság figyelmének felkeltését és együttműködését nélkülözhetetlennek tartjuk, ugyanis a településeken jelentkező ártalmat részben a ház körüli vízgyülemekben kifejlődő szúnyogok okozzák. A Nemzeti Népegészségügyi Központ a szúnyogok ártalmával és az ellenük való egyéni védekezés lehetőségeivel kapcsolatban egy kérdés-felelet típusú tájékoztató anyagot, valamint egy plakátot (felhívást) készített, melyet csatoltan megküldök. Tájékoztató anyagaink nyilvánosan elérhetőek és letölthetőek a

<https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/141-lakossagi-tajekoztatok/altalanos-tajekoztatok/633-lakossagi-tajekoztato-a-szunnyogok-elleni-vedekezésrol> linken keresztül.

Bízva szíves egyetértésében, kérjük, hogy a „szúnyogszezon” kezdetén a települések forgalmasabb pontjain (pl. vasútállomás, iskola, orvosi rendelő, valamint a nagyszámú vizes virágváza miatt a temetők bejáratánál is) a figyelemfelhívó plakát egy-egy példánya kerüljön kihelyezésre. Amennyiben az önkormányzatnak erre lehetősége van, javasoljuk, hogy saját médiumaiban is hívja fel a lakosság figyelmét a szúnyogok elleni egyéni védekezés fontosságára.

Köszönettel,

Dr. Müller Cecília
országos tisztifőorvos

